

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев2 545/06
24.10.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Весне Поповић, Јасминке Станојевић, Мирјане Грубић и Миломира Николића, чланова већа, у радном спору тужилаца АА и ББ, чији је пуномоћник АБ адвокат, против туженог "ВВ", чији је пуномоћник ВГ адвокат, ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Округног суда у Пироту Гж.бр. 596/05 од 12.1.2006. године, у седници одржаној на дан 24.10.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Округног суда у Пироту Гж.бр. 596/05 од 12.1.2006. године и Општинског суда у Димитровграду П.1.бр.196/04 од 7.12.2004. године и одбијају тужбени захтеви тужилаца АА и ББ којим су тражили да се пониште решења туженог бр. 2 и бр. 5, оба од 31.1.2004. године, којим је тужиоцима престао радни однос 31.1.2004. године и којим су тражили да се обавезе тужени да тужиоце врати на рад и призна им сва права из радног односа почев од 31.1.2004. године до враћања на рад као и да им накнади трошкове парничног поступка, као неоснован.

Обавезују се тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка од 16.200,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Округног суда у Пироту Гж.бр. 596/05 од 12.1.2006. године, потврђена је пресуда Општинског суда у Димитровграду П.1.бр. 196/04 од 7.12.2004. године којом је ставом првим изреке, усвојен тужбени захтев тужиоца АА и поништено решење туженог бр. 2 од 31.1.2004. године којим је тужиоцу престао радни однос дана 31.1.2004. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права из радног односа почев од 31.1.2004. године до повраћаја на рад, као и да му накнади трошкове парничног поступка од 17.700,00 динара и којом је ставом другим изреке, усвојен тужбени захтев тужиоца ББ и поништено решење туженог бр. 5 од 31.1.2004. године којим је тужиоцу престао радни однос дана 31.1.2004. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права из радног односа почев од 31.1.2004. године до повраћаја на рад, као и да му накнади трошкове парничног поступка од 17.700,00 динара у року од 8 дана.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио ревизију тужени побијајући је због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу чл. 386. ЗПП, ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77... "Службени лист СРЈ", бр. 15/98 и 3/02), који се на конкретан случај примењује на основу овлашћења из чл. 491. ст. 4. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 125/2004), Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци АА и ББ били су радници туженог и то тужилац ББ грађевински радник III групе а тужилац АА грађевински радник II групе. На основу одлуке Управног одбора туженог од 15.1.2004. године утврђено да је услед технолошких, економских и организационих промена код туженог насталих после приватизације и промене облика предузећа престала потреба за радом 5 радника и то тужилаца и још три радника. У моменту доношења те одлуке код туженог је било запослено 58 радника на неодређено време, а исказан вишак за 5 радника што је мање од 10% укупног броја запослених због чега тужени није доносио посебан програм решавања вишка запослених а у смислу чл. 114. Закона о раду. Оспореним решењима од 31.1.2004. године тужиоцима је престао радни однос са 31.1.2004. године јер тужени није био у могућности да тужиоцима обезбеди једно од права из чл. 116. Закона о раду, па је тужиоце упутио да своја права по основу незапослености остваре код Националне службе запошљавања. Тужиоцима је пре престанка радног односа и отказа уговора о раду исплаћена отпремнина у складу са одредбом чл. 117. Закона о раду.

Оцењујући законитост оспорених решења, нижестепени судови су закључили да оспорена решења туженог о престанку радног односа тужиоцима нису законита јер не садрже образложење због чега су тужиоци оглашени као вишак код туженог и што је поступак оглашавања тужилаца технолошким вишком у супротности са одредбама чл. 27. и 28. Појединачног колективног уговора туженог од 6.1.1998. године, а наиме, да тужени није направио програм увођења технолошких, економских или организационих промена и није остварио критеријуме по којима је туженог обавезан да запосленима

организационих промена и није одредио критеријуме по којима је тужиоце огласио технолошким вишком. Због тога су усвојени тужбени захтеви тужилаца и оспорена решења поништена.

Основано се у ревизији туженог указује да је материјално право од стране нижестепених судова погрешно примењено.

Поступак утврђивања престанка потребе за радом тужилаца због технолошких и организационих промена спроведен је у складу са одредбама Закона о раду (чл. 114. до 116.) па права тужилаца нису повређена. Тужиоцима није могло да се обезбеди ни једно од права предвиђених чл. 101.ст.3. Закона о раду због чега је утврђено њихово право на отпремнину па им је у смислу чл. 117. Закона отпремнина и исплаћена.

У конкретном случају, по оцени Врховног суда, тужени као послодавац тужиоцима је отказао уговор о раду на основу чл. 101. ст. 1. тач. 8. Закона о раду ("Службени гласник РС",бр. 70/2001). Према тој одредби послодавац може запосленом отказати уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређених послова. Тужени је спровео поступак решавања вишка запослених у складу са одредбама чл. 114. до 119. Закона о раду и тужиоцима пре доношења решења о отказу уговора о раду исплатио отпремнину. Како је тужени у потпуности испоштовао поступак давања отказа по одредбама Закона о раду, то су законита решења туженог о престанку радног односа тужиоцима.

Одредбом чл. 176. Закона о раду је прописано да одредбе Колективног уговора који је на снази на дан ступања на снагу закона, а које нису у супротности са овим Законом остају на снази до закључивања Колективног уговора у складу са овим Законом. Одредбама чл. 27. и 28. Појединачног колективног уговора туженог од 6.1.1998. године, који је био на снази у време доношења оспорених решења, прописан је поступак за утврђивање престанка потребе за радом запосленог. По овим одредбама тужени је био у обавези да сачини програм увођења технолошких, економских и организационих промена на основу којих настаје потреба смањења броја запослених који садржи нарочито техничко технолошке промене у процесу рада, организационе промене у производњи, унапређење у раду ради повећања продуктивности, потребан број радника са одговарајућом квалификацијом у складу са овим промена и број радника који постају технолошки вишак. Одредбом чл. 28. Појединачног колективног уговора туженог је предвиђена обавеза туженог да донесе и програм којим ће одредити која права и на који начин остварује запослени за чијим је радом престала потреба који мора да садржи, поред критеријума утврђених Законом о радним односима, и знања и радну способност запосленог и радно искуство на том радном месту а да програм доноси Управни одбор по претходно прибављеном мишљењу синдиката.

У конкретном случају, по оцени Врховног суда, тужени није био у обавези да се придржава одредба свог Појединачног колективног уговора и то одредаба чл. 27. и 28. када је тужиоце огласио технолошким вишком и утврдио престанак потребе за њиховим радом јер је тај Појединачни колективни уговор предвиђао обавезу туженог да донесе програм. Закон о раду у чл. 114. такву обавезу послодавца који има у радном односу на неодређено време више од 50 запослених а намерава да откаже уговор о раду за мање од 10% од укупног броја запослених не предвиђа. Због тога је Појединачни колективни уговор туженог у супротности са Законом о раду. По оцени Врховног суда, законита су решења туженог јер садрже образложења и тужени је поступак оглашавања тужилаца за технолошки вишак спровео по одредбама важећег Закона о раду.

Како је на потпуно и правило утврђеног чињенично стање погрешно примењено материјално право, Врховни суд је преиначио обе нижестепене пресуде и тужбене захтеве тужилаца одбио као неосноване применом чл. 395. ст. 1. ЗПП.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је на основу чл. 166. ст. 2. ЗПП којом је прописано да кад суд преиначи одлуку против које је поднесен правни лек одлучиће и о трошковима целог поступка. Како је тужени успео у спору, пошто су по његовој ревизији нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтеви тужилаца одбијени, то су тужиоци на основу чл. 154. ЗПП обавезани да туженом накнаде трошкове парничног поступка у висини од 16.200,00 динара а односе се на заступање туженог од стране адвоката за састав жалбе и ревизије, према Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службени лист СЦГ", бр. 58/04 и 5/06). На основу изложеног одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија,

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

сд